

Posudek vedoucího bakalářské práce Jana Rosenbauma *Nietzscheho filosof*

Student Jan Rosenbaum se ve své bakalářské práci pokouší uchopit figuru filosofa, jak ji Nietzsche koncipuje v knize *Lidské, příliš lidské*. Jde nepochybně o zásadní téma, neboť poté, co se v *Nečasových úvahách* ukázala nemožnost složit kulturu na bedra učence či vzdělance, jak si to kdysi představoval Fichte, vyvstal před Nietzsche složitý problém, *kdo* by tedy měl nositelem kultury být. Tradiční odpověď, že v posledku filosof, je hned v úvodu *Lidského, příliš lidského* nanejvýš zkomplikována radikální kritikou dosavadní (metafyzické) filosofie. Přesto je na první pohled zřejmé, že Nietzsche filosofii nezavrhuje a nechce ji nahradit vědou či uměním, zcela zjevně mu tane na mysli nějaký *jiný* druh filosofování, avšak ještě zjevněji dosud pouze tuší, jak by tato „jiná“ filosofie měla vypadat. Právě na postavě filosofa jako takového by se mohlo tušivé tápaní konkretizovat do jednotlivých rysů, z nichž by posléze snad bylo možné zkonstruovat, v čem je Nietzscheovo pojetí filosofie „jiné“.

Na tomto místě musím rovnou říci, že celkově považuji předloženou bakalářskou práci za zdařilou. Je nezbytné to zdůraznit hned na začátku, neboť kolega Rosenbaum zvolil k provedení svého záměru poněkud „nešťastnou“ metodu. Tři čtvrtiny práce totiž spočívají v sice přiznaném, avšak příliš důvěřivém parafrázování jednotlivých aforismů *Lidského, příliš lidského*, ve kterém se čtenář dozví mnohé z toho, co Nietzsche říká o vědě, filosofii, psychologickém pozorování apod., avšak marně čeká na okamžik, kdy se před ním začne plasticky objevovat figura filosofa, jak mu bylo přislíbeno v *Úvodu*. Teprve v poslední kapitole se autor pokouší o jakousi syntézu, ta se však pro přehlcenost předešlých motivů spíše rozpadá a o figuře filosofa se tak toho mnoho nedovíme.

Jak jsem již naznačil, student „skočil Nietzschemu na lep“. Domníval se, že poctivým přečtením náležitých aforismů se mu figura filosofa bude postupně stále jasněji vyjevovat, až ji nakonec bude moci uchopit ve zcela přesné podobě. Že mu nakonec vyklouzla z rukou, nelze brát jako nějaké selhání, nýbrž spíše jako performaci „Nietzscheova filosofa“. Pokud práce v něčem dosáhla opravdového vyjasnění, pak v tom, že „Nietzscheho filosof“ je opravdu natolik „jiný“, než aby se dal uchopit tradičními postupy. V tom spatřuji *nezamýšlenou* dimenzi práce, ve které dle mého vystupuje do popředí snaha o poctivé uchopení tématu. Nezdár jako znak poctivosti, jak nietzschovské!

Vedle toho je třeba na předložené práci vyzvednout schopnost studenta přemýšlivě parafrázovat. To znamená, vystihnout důležité aspekty a klást na ně náležitý důraz. Tato přednost však s sebou nese i nevýhody, a to především tu, že nevědomě klade příliš vysoké nároky na čtenáře. Mám dojem, že na mnoha místech student tak důkladně promyslel nějaký aforismus, že se mu již jevilo jako „zbytečné“ informovat čtenáře o jednotlivostech. Jako by se mu souvislost zdála tak jasná, že ji netřeba sdělovat. Přiznávám, že tehdy, když se mi podařilo tuto skrytou souvislost odhalit, vyskočil před mnou záměr autora zcela zřetelně. Avšak obávám se, že těchto skrytých souvislostí je v práci mnohem více a že by nabyla mnohem větší jasnosti, kdyby si je autor nenechával pro sebe.

K momentům, kdy se takto student dostal k něčemu opravdu důležitému, počítám poukaz na to, že přes veškerou kritiku dosavadní filosofie Nietzsche nepovažuje za možné ji opustit, protože by se tím člověk vzdal všech nashromážděných pokladů lidstva, dále odhalení motivu skromnosti a s tím souvisejí zájem o nejbližší věci. Zde (i jinde) autor už už vykračoval z mezí důkladné parafráze, avšak vždy se příliš brzy zalekl a přeběhl k jinému aforismu.

Jako vedoucí práce mohu využít toho, že jsem mohl studentovi „koukat pod ruku“, a tudíž mohu zhodnotit i posuny v práci s textem, které zůstanou ostatním čtenářům skryty. Zodpovědně prohlašuji, že na tomto poli kolega Rosenbaum učinil významné pokroky a již tím prokázal bakalářskou kompetenci.

Otázka k obhajobě: bylo by možné ještě přiblížit motiv skromnosti? Dala by se považovat za ctnost? A jedná se pouze o negativní vlastnost, tzn. **ne**oddávat se metafyzické spekulaci, či s sebou nese i nějakou pozitivitu?

Hodnocení

Odevzdaná práce představuje *prvotní* uchopení zvoleného tématu se všemi výhodami i nevýhodami, jež taková prvotina přináší. Student zcela nepochybně velmi dobře přečetl a pochopil vybrané Nietzscheovy aforismy, nedokázal si od nich však udržet dostatečný odstup. Vlastně by se dalo říci, že si zvolil příliš mnoho látky, její zpracování se posléze ukázalo nad jeho síly. Tím ovšem není nijak zpochybněna kvalitní práce, kterou odvedl, když látku shromažďoval. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**, při brilantní obhajobě **výborně**.

V Neratovicích 3. 9. 2021
Jakub Chavalka